

i postavení, které ve veřejném životě zaujímá, zejména jde-li o význačnou funkci ve státě. Při tom sluší si obzvláště uvědomiti v případech, kde jde o projev namířený proti presidentu republiky, že čest presidenta republiky má zde poněkud jiný obsah, než u obecné urážky na cti. Nejde tu jen o čest osobní, nýbrž o všeobecné vědomí důležitosti, kterou má prezident republiky jako přední ústavní činitel a hlava státu.

Posuzuje-li se pozastavený projev s uvedených hledisek, nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti, domáhající se podřadění jeho pod skutkovou podstatu § 11 zákona na ochranu republiky. Je-li totiž na obraze satirického časopisu »D. I.«, třebaže vydaného ještě v době před zvolením Dra Edvarda Beneše presidentem republiky, znázorněn Dr. Ed. Beneš jako objekt, na který přitažlivou svojí silou působí magnet Litvinovův, ne však magnet francouzského ministerského předsedy Laval, jemuž uniká, a je-li toto vyobrazení doprovázeno textem, poukazujícím na tuto »hříčku sil« mezi východem a západem, při níž »těžko se udrží ten, kdo nestojí pevně«, sluší spatřovati v takovém obrazovém i slovním zkreslení snah a úsilí Dr. Beneše jako ministra, řídícího zahraniční politiku, a v jeho veřejném vystavení v době, kdy již byl presidentem republiky, projev hrubě zneuctívající a sesměšňující presidenta republiky, byť i se vztahoval na dobu předcházející jeho zvolení, a zakládá proto tato činnost skutkovou podstatu přečinu podle § 11 zák. na ochr. rep. po objektivní stránce. Rozsudkový předpoklad, že list byl censurován v době, kdy bylo již nepochybné budoucí zvolení Dr. Beneše presidentem republiky a že úředník tiskové služby tiskopis propustil bez závady, nemůže nijak postihnouti právní posouzení trestného skutku po stránce objektivní v době spáchání zažalovaného činu. Dospěl-li pak nalézací soud též k názoru, že obraz byl obžalovanými úmyslně zvolen, a že oba, pominuvše řadu jiných, rovněž časových karikatur, zobrazených ve zmíněném čísle, znajíce podrobnosti obrazu a vědouce též, že tu jde o karikaturu Dra Edvarda Beneše, jednali v dohodě, dlužno dospěti též k závěru, že tato znalost obsahu a smyslu obrázku a textu, nezabránilší obžalovaným, aby přes to veřejně koncem ledna 1936 jej nevystavili ve vývěsní skřínce SDP., byla u obou provázena též úmyslem uvésti způsobem takovým Dra Edvarda Beneše, v době té již presidenta republiky, před diváky, resp. u čtenářů ve veřejný posměch a tímto hrubě zneuctívajícím projevem jemu jako presidentu republiky na cti ublížiti

Čís. 5806.

Shromáždění voličů podle § 4 zákona čís. 135/1867 ř. z. nepodléhá výkonu shromažďovací policie podle § 12 cit. zák., ale není vyloučeno z oné působnosti bezpečnostních orgánů, jež směřuje k ochraně osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku; člen neuniformované civilní stráže bezpečnosti, vyslaný na schůzi za tímto účelem, používá ochrany podle § 68 tr. zák.

Bylo-li promlčení přerušeno (§ 227 tr. zák.), může nová doba promlčecí započítí svůj běh teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1937, Zm I 1393/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14, čís. 1, 5 zák. na ochr. republiky a přestupkem podle § 312 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek, který zůstává nedotčen v části osvobozující, napadá v části odsuzující zmateční stížností obžalovaný a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 9 lit. a), b) tr. ř., zřejmým poukazem i zmetek podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Zmateční stížnosti nelze však v žádném směru přiznati oprávnění.

Pokud jde předně o čin ze dne 9. dubna 1932, namítá zmateční stížnost, že není dána ani po stránce objektivní, ani po stránce subjektivní skutková podstata přestupku podle § 312 tr. z., který nalézací soud v onom jednání shledal a jímž obžalovaného také uznal vinným. Zmateční stížnost poukazem na to, že šlo o shromáždění voličů ve smyslu § 4 zák. shrom., na které se ustanovení tohoto zákona nevztahují a do něhož není úřad oprávněn vyslati svého zástupce ve smyslu § 12 shrom. zák., snaží se dovoditi, že policejní agent M. nemohl býti na zmíněné shromáždění vyslán jako úřední osoba a byl důsledkem toho přítomen jen jako osoba soukromá, která nemohla zakročiti úředně ani k přímé výzvě ředitele nebo pořadatele shromáždění, ježto vzhledem k ustanovení § 11 shrom. zák. jsou ti to povinni pečovati o to, aby se šetřilo zákona a aby byl udržen pořádek, a když se jejich příkazů neuposlechno, mají ředitele shromáždění rozpustiti. Z těchto důvodů má zmateční stížnost za to, že zakročení policejního agenta M. stalo se mimo rámec jeho příslušnosti a že důsledkem toho nepožíval ochrany § 68 tr. z. Tento názor zmateční stížnosti je však nesprávný.

Zmateční stížnost předně přehlíží, že podle rozsudkového zjištění byla do uvedené schůze vyslána civilní stráž, k níž náležel i policejní agent M., a to policejním komisařstvím v N. na výslovnou žádost předsedy strany schůzi svolávající, ježto byla obava, že schůze bude rušena a že může dojiti k násilným činům. Z tohoto rozsudkového zjištění plyne, že se vyslání civilní stráže stalo z důvodů bezpečnostních za účelem ochrany bezpečnosti osob i majetku, jakož i z důvodů veřejné bezpečnosti ve smyslu § 2 zák. čís. 165/1920 Sb. z. a n. a nikoli za účelem výkonu policie shromažďovací ve smyslu § 12 zák. shrom. Jelikož pak podle vyhlášky ministerstva vnitra ze dne 31. května 1923, čís. 100 Sb. z. a n., vydané na základě zákona ze 16. března 1920, čís. 165 Sb. z. a n., již bylo zřízeno v N. policejní komisařství, spadá do působnosti tohoto úřadu zachování veřejné bezpečnosti jakož i veřejného pořádku a pokoje a dále i péče o bezpečnost osoby a majetku (§ 3, čís. 1 a 3 cit. vyhlášky min. vnitra) a jelikož podle § 5 téže vyhlášky je správci policejního komisařství k provádění uvedené služby výkonné podřízena stráž bezpečnostní uniformovaná a neuniformovaná, vykonával policejní agent M., byv jako člen civilní bezpečnostní stráže, tedy jako osoba požívající ochrany § 68 tr. z., vyslán policejním komisařstvím do schůze, konané

dne 9. dubna 1932 v hotelu O. v N., za účelem zamezení násilných činů, tedy za účelem zachování veřejné bezpečnosti a pořádku, jakož i ochrany bezpečnosti osob a majetku, službu ve smyslu § 68 tr. z. Za tohoto stavu věci je nerozhodné, že se vyslání neuniformované civilní stráže bezpečnostní do schůze stalo na žádost předsedy strany schůzi svolávající, jakož i okolnost, že šlo o schůzi voličů ve smyslu § 4 zák. shrom. Ani ze znění §§ 4, 11 shrom. zák., ani z účelu těchto ustanovení nelze dovozovati, že by schůze, pořádané ve smyslu § 4 zák. shrom., byly vyloučeny z působnosti bezpečnostních orgánů, pokud tato směřuje k ochraně bezpečnosti osob a majetku a k ochraně veřejné bezpečnosti a pořádku, a že by k provádění těchto úkolů byli povoláni jen ředitelé nebo pořadatelé. Vylučuje přece shrom. zákon v §§ 4, 12 voličské schůze pouze z povinností pro jiné schůze nebo shromáždění cit. zákonem uložených, jako zejména z povinnosti povinného hlášení nebo předchozího povolení jakož i z dohledu úřadů, pokud jde o výkon policie shromažďovací, a v § 11 ukládá pouze v první řadě řediteli a pořadatelům všech shromáždění pečovati o pořádek. Jelikož pak dále volba prostředků, jichž je při tom užití, je vyhrazena volnému uvážení ředitele shromáždění, resp. pořadatelů (r. č. 2031 Sb. n. s.), nelze označiti za nesprávné a shrom. zákonu neodpovídající, když se takováto osoba dovolává pomoci bezpečnostních úřadů za účelem zamezení hrožících násilností nebo zakročení proti rušiteli shromáždění v konkrétním případě.

Neodůvodněna je i další, s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 lit. b) tr. ř. rozsudku činěná výtka, že uvedený přestupek je promlčen proto, že nebylo pokračováno v trestním řízení v době od 12. dubna 1934 (správně 1935), kdy došla soudu zpráva presidia poslanecké sněmovny z 10. dubna 1934 (správně 1935) o vydání obžalovaného k trestnímu stíhání, do doby podání obžaloby, což se stalo teprve dne 24. října 1935, tedy po dobu delší než tři měsíce. Tu však zmateční stížnost přehlíží, že v právě uvedené době, a to již dne 26. dubna 1935, požádal vyšetřující soudce krajského soudu okresní soud v N. za zodpovědný výslech obžalovaného pro skutek spáchaný dne 9. dubna 1932 v N., v němž pak rozsudek shledal přestupek podle § 312 tr. z. Již tímto úkonem vyšetřujícího soudce nastalo podle ustálené judikatury přerušování promlčení ve smyslu § 531 tr. z., nehledě ani k tomu, že dožádaný okresní soud vydal již dne 30. dubna 1935 obsílku na obžalovaného. Jelikož pak doba od spáchání trestného činu, t. j. 9. dubna 1932, do podání žádosti poslanecké sněmovně o svolení k trestnímu stíhání obžalovaného, odeslané soudem již dne 3. května 1932, kterýmžto úkonem bylo ve smyslu zák. čís. 126/1924 Sb. z. a n. přivedeno stavení promlčení, s dobou plynoucí od 12. dubna 1935, kdy došla žádajícímu soudu úřední zpráva o tom, že sněmovna o žádosti rozhodla, do 26. dubna 1935, kdy byl vykonán uvedený úkon přerušující promlčení, nedosahuje tří měsíců, neuplynula tato zákonem předepsaná doba promlčení (§ 313, odst. 1, § 532 tr. z.).

Bylo-li promlčení jednou přerušeno, může započítati svůj běh nová doba promlčecí teprve, byl-li obžalovaný osvobozen, nebo bylo-li trestní řízení proti němu zastaveno (r. čís. 2030 vid. sb., čís. 3951 Sb. n. s.). Je proto zcela nerozhodné, že k podání obžaloby došlo teprve 24. října 1935 a k nařízení hlavního přelíčení teprve 1. října 1936 (správně 3.

února 1936), neboť doba plynoucí ode dne, kdy byl vykonán úkon přerušující promlčení, do dne podání obžaloby nebo do dne nařízení hlavního přelíčení, nevčítá se do doby promlčecí. Nenastala proto beztrestnost skutku promlčením a jelikož promlčecí doba neuplynula, nezatížil nalézací soud rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. tím, že neuvážoval o případném promlčení činu.

Čís. 5807.

Popuzování proti přijetí židů do domovského svazku obce je popuzováním k nepřátelským činům proti jednotlivým skupinám obyvatelů pro jejich rasu a nábožensví podle § 14, čís. 2 zákona na ochranu republiky, i když pachatel přednesl projev v tom smyslu ve schůzi obecního zastupitelstva jakožto člen tohoto sboru.

Souběh zákonných předpisů § 14, čís. 2 a čís. 5 zákona na ochranu republiky je možný.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Zm I 1330/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem rušení obecního míru podle § 14, čís. 2 a 5 zákona na ochranu republiky.

Z d ů v o d ů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká zmatečnou stížnost, že závadné výroky nenaplní skutkovou podstatu přečinu podle § 14, čís. 2 a 5 zák. na ochranu republiky, poněvadž předpisy § 14, čís. 2 cit. zák. směřují pouze k ochraně jednotlivých skupin obyvatelstva, t. j. občanů Československé republiky, a rovněž i § 14, čís. 5 cit. zákona má na mysli pouze ochranu takových národních menšin, kdežto závadné výroky se vztahovaly výhradně na ony čtyři jednotlivce — emigranty —, kteří v době činu nebyli ani státními občany Československé republiky, ani nepřínáleželi k národním menšinám v § 14, čís. 5 cit. zákona uvedeným.

Leč zmatečnou stížnost si tu náležitě neuvědomuje, že projev stěžovatelčin tak, jak byl soudem zjištěn, byl namířen proti židům v ů b e c, a to právě i proti židům tuzemským, což vysvětluje jasně nejenom ze slovního znění a smyslu celého projevu stěžovatelčina, z důsledného užívání zcela všeobecných výrazů: »židé, židovská pakáž«, bez bližšího rozlišování, ale i z narážky na darování špinavých knih obci místními židy a nečtení jich proto, že jsou psány židy, a z dalších zmínek obžalované o závadném chování d o m á c í c h židů (při sbírkách na zimní pomoc pro nezaměstnané a pro sudetoněmeckou národní pomoc), jak to potvrdil svědek M.). Smysl těchto výroků obžalované vykládá proto nalézací soud správně, pokud vyslovuje, že obžalovaná popuzovala svými výroky proti